

మంచివాళ్లు

జి.రామచంద్రశాస్త్రి

“ఏవండీ!”

“.....”

“మిమ్మల్నే!”

“హీ.....”

“లేవండీ! ఎవరో ఏడుస్తున్నారు మిమ్మల్ని!”

“అబ్బ!” అంటూ పక్కమీంచి ఇద్దరంగా లేచారు మూర్తి. కాళ్ళిడుగుంటూ వెళ్ళి తలుపులు తీసి, చాకిల్లోకి చూశాడు. తలుపువలం కాపిటేబుల్ యూనిఫాంలో విల్పొనిఉన్నాడు. గణగణా కళ్ళు నులుముకొని, కనుబొమలు బాగాపైకి పోయేలా

మళ్ళీ చూశాడు.

“ఏవీఉండీ?” అడిగాడు మూర్తి.

“సత్యనారాయణమూర్తిగారు మీలేనా?”

“అవును!”

“మీరోసారి నేషనల్ రావాలి!”

“నేనా?.. నే నేంచేశాను?”

“మీరు కాదు; ఆనందరావుగారనీ మీ ప్నేహితులట. బ్రోకర్ కేసులో పట్టుబడ్డారు. మా ఎన్.ఐ. గారు కర్ఫీలోకి తీసుకొని లాకప్ లో ఉంచారు. మీరుండేచోటూ అదీ వివరంగాచెప్పి, ఆనందరావుగారు ఎలాగైతే ఈ కబురు మీరు అందచెయ్య

మన్నారు.”

మత్తు పూర్తిగా వదిలిపోయింది మూర్తికి. నమ్మలేనట్లుగా పెట్టాడు ముఖం. ఏవేవో పందేహో లొచ్చాయి. కాబి, పైకి అశగలేదు.

“ఉండండి! ఇప్పుడే వచ్చేస్తున్నాను” పెద్ద పెద్ద అంగలేసుకుంటూ ఇంట్లో కొచ్చాడు. బయటంకా మాటుమణిగి ఉండేమో, జానకికూడా అంకా వింది. భర్త లోపలికి రాగానే ఆతంగా అడిగింది..

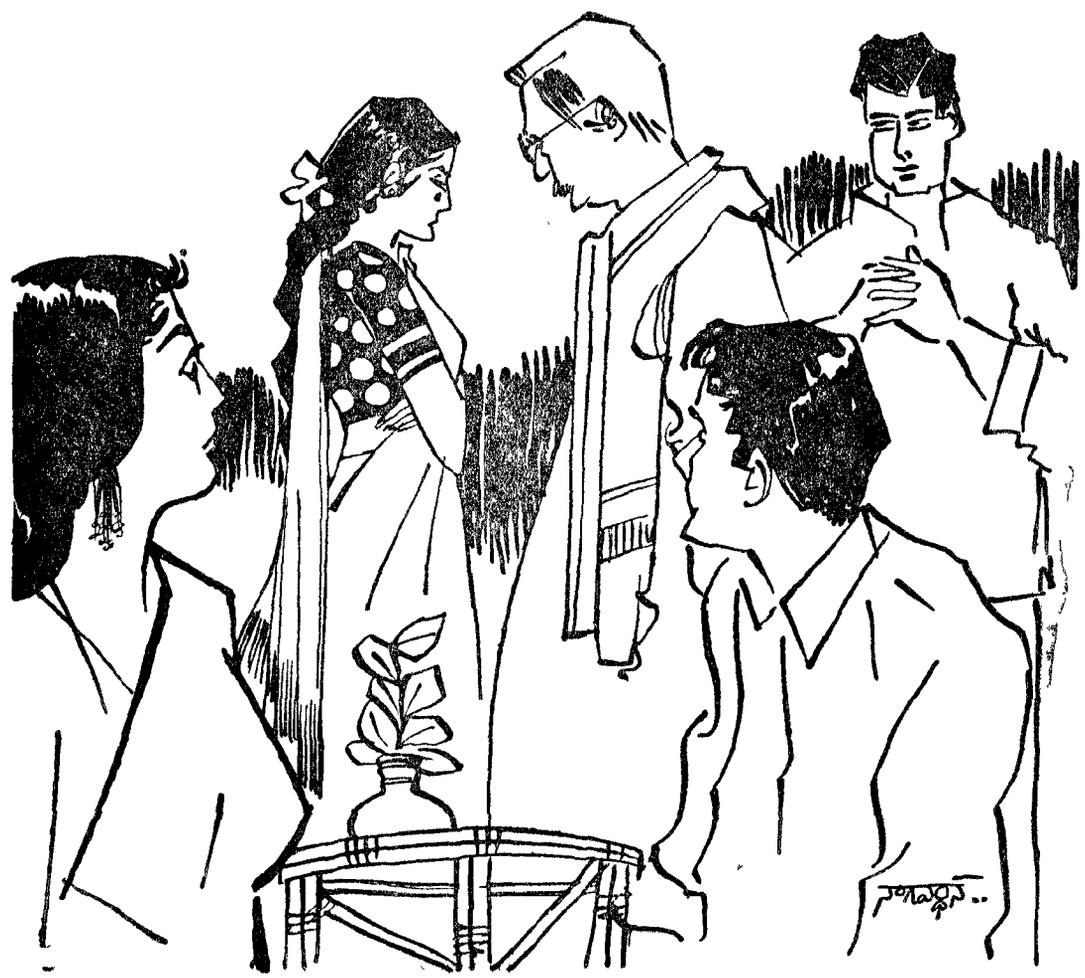
“ఆనందం అన్నయ్యని పోలీసులు పట్టుకెళ్ళడం మేవీఉండీ!”

“అదే నాకూ అయోమయంగా ఉంది. ఏదో మిస్టేక్ జరిగుంటుందని నా అనుమానం. వెళ్ళే అన్నీ తెలుస్తాయిగా” అంటూ పేంటూ, సూకూ వేసుకొని, చాచీ పెట్టుకొన్నాడు. “జానకి! పదకొండయ్యింది. నేను మళ్ళీ తిరిగొచ్చేటప్పటికి ఏవేళవుతుందో ఏమో! నాకోసం చూడకుండా పడుకో!” చెప్పు లేసుకొని, అదొబైకి తీసుకొని బయల్దేరాడు మూర్తి.

“మీ రెలా వచ్చారు?”

“రిజైల్ వచ్చాను.”

“అయితే, వెనకాల కూర్చోండి!”

రామరాజ్యనగరం వదలి, కుమ్మరిపాలెం దాటి, హైదరాబాద్ రోడ్ ఎక్కిన తరువాత వేగం హెచ్చించారు మూర్తి. అటోబైక్ రివ్యూన దూసుకుంటూ ప్రకాశం బరాక్ దాటిపోతుండగా అడిగారు కాని వేణులని.

“మనం ఎటువెళ్ళాలి ?”

“ఫైవ్ జాన్ కి :”

వీతస్సు పేట రెవెల్ క్రాస్ దాటి వ త ర్వా త డాన్ రో ఇంజన్ ఆపుజేసి, సేవర్ దగ్గర దిగి, స్టాండ్ వేసి, ఒక్క ఇంజన్ మెట్టిక్కి రైటర్ని కట్టుకున్నాడు. అతను పురమాయించిన మువిషి కుడా ఆనందరావున్న చోటికొచ్చాడు. ఆ గదిలో అతనితోపాటు ఇంకా కొంతమంది ఉన్నారు. మూర్తిని చూడగానే కిటికీ దగ్గరగా వచ్చి నిలబడ్డాడు.

“ఏమిటాయిది ? ఏవయిందనయి ?” తొందరగానే అడిగాడు మూర్తి.

“చాలా పెద్దపొరదాటే జరిగిపోయింది. ముందు వచ్చి కట్టింది దామీనిచ్చి వెంటనే బయటికి రిప్పించు : తర్వాత వీకంతా వివరంగా చెప్తాను. అదుగో : ఆ నిలిరంగువీర కట్టుకున్న అమ్మాయి, వేసూ ఒక యింట్లో ఉండగా హఠాత్తుగా పట్టు కొచ్చాడు వీళ్ళు” అని ఎదురుగా వున్న గదివైపు చూపించాడు ఆనందరావు.

మూర్తి చూశాడు. కాని ఆ అమ్మాయి ముఖం కప్పించడం లేదు. తల మోకాళ్ళమీద పెట్టుకొని కాళ్ళూ రెండు చేర లూచుట్టుకొని కిటికీలో కూర్చొని ఉంది.

ఓ నిట్టూర్పు పడింది, ఆనందరావుని ఇంకేమీ ప్రశ్నించుకుండా సరాసరి అక్కడినుంచి రైటర్ దగ్గర కెళ్ళి ఎస్. బి. గారి అడ్రస్ తెలుసుకొని, ఎకాడుకి రైర్మన్ గారింటికి పోనిచ్చాడు అటోబైక్.

“రైయన్ గుంటూరు కొచ్చేటప్పటికి తెలవారి ఎనిమిది పోయింది, రాత్రి పన్నెండు గంటలకి కాస్త డిశాగి నంద్యాలలో బండెక్కాను. బ్రాడ్ గేట్ మీద బెజవాడ వెళ్ళవలసిన రైలు రేడిగా ఉంది. కాఫీతాగి కంపార్ట్ మెంట్లో కూర్చున్నాను. ప్రగతి తిరగేస్తూ. అయిదునిమిషా రయిటప్పటికి పెట్టంతా వండిపోయింది. గంట కొట్టారు. గార్లు విజిల్ వేయడం ఇంజన్ కూతకూయడం అయిపోయాయి. బండి కదలబోతుండగా ఓ అమ్మాయి గబ గబా ఎక్కేసి, గుమ్మం దగ్గరే ఉండి పెట్టంతా కలియ జూసింది. ఎక్కడాచోట లేదు. చెయిన్ లాగేబోట తలుపు పట్టుకొని అవతలిమాస్తూ అలాగే నిలబడి పోయింది. చేతిలో నంటి తప్ప ఇంకేమీ లేవు సామాన్లు. వెంట్రుకలు నుడుటిమీది కొచ్చి గారికి నాట్యం చేస్తుంటే వాటిని ఆ అమ్మాయి సుతారంగా అడుపు చేస్తోంది. రైలు స్పీడందుకుంది. నా పక్కనే కూర్చున్న ఓ కుటుంబరావుగారి పిల్లలిద్దరూ మంచినీళ్ళకోసం దెబ్బులాడుకొని, మరచెంబు అటో కడూ, ఇవొకడూ లాగిలాగి చివరికి అదికాస్తాడేనీ మని కిందకెక్కారు. మూతతీసి ఇచ్చిందిమో ఆ తల్లినిళ్ళన్నీ ఎంజెక్కా కూర్చున్నవాళ్ళ బట్టలన్నీ పొడు చేశాయి. నుండిపోయినట్టుంది కుటుంబ

రావుగార్ని. చటుక్కున చంకకొచ్చున్న ఎనివాలి నాకిచ్చేసి, లేచివెళ్ళి - చెరో చేతికి దొరక బుచ్చు కొని వాయిం చేస్తున్నారు.

“పోనిదురు పిల్లలకదామరి !” అన్నాను.

“అమ్మా : పిల్లలావీళ్ళు : పిడుగురైతేను : ఇంటిదగ్గర బయల్దేరింది మొదలు ప్రాణాల తోడేస్తున్నారు” అంటూ వగయ్యకొంటూవచ్చి గజాల్ని నాదగ్గర్చుంది కుర్రాణ్ణి అందుకొంటూ : నన్ను చూసి, వెర్రెమెగం వేసుకొని కొయ్యబారి పోయి నట్టు అయిపోయాడు. వెంటనే, నేను “ఏమిటండి అలా చూస్తారు ?” అని అదుర్గానే అడిగాను.

“ఏముంది : అయ్యోయ్యో : మీరు చూసుకోనే లేదా : వీరుకాస్తా మీవని పట్టించేసాడు, చూసుకోండి :” అన్నాడు. వాళ్ళపనివాడు నామీద ‘వేన్’ పోసినట్టు తెలుసుకొని, పెట్టంతా మొల్లు మంది. ఆ అమ్మాయికూడా చూసింది. పన్నుగా వచ్చుతోంది. నేనుకూడా వెర్రెగా ఆమెవంకేచూస్తూ నవ్వేను. బ్రిడిమీద పెద్ద కబ్బం చేస్తూ వెళుతోంది. బండి. బెజవాడవచ్చేళాం. ఆ అమ్మాయి పెట్టెలోంచి దిగిపోయి, ప్లాట్ ఫాం అంతా దిక్కులు చూసింది. నాలకాన్నిబట్టి ఇక్కడికి రావడం ఇదే మొదటి సారేమోనని అనిపించింది నాకు. వంతెన దిగి సేషన్ బైటకొచ్చి రిజ్జెవాళ్ళను తప్పించుకొని, ఇన్ పీట్టూట్ దగ్గరకొచ్చి పేన్ మెంటు మీద నిల్చొంది. కొంతపేనయ్యేసరికి, అక్కడ ఒక శ్రీ ఒంటిగా నిల్చొని ఉండటం ఒక రకంవాళ్ళు కని పెట్టారు. ఆమె వెనకనుంచి ముందునుంచి అటూ ఇటూ తిరిగారు. పోజాలు విసిరారు. ఇలాంటి వాళ్ళ సంగతి తెలిసికూడా నాకేం పట్టనట్టు ఉండ లేకపోయాను. దగ్గరకెళ్ళే వచ్చుతోనే పల్కరించాను ఆమె కూడా ప్రసన్నంగానే ఉంది. దాంతో నాకు కొంచెం ఊపు వచ్చింది. ఎక్కడి కెళ్ళాలని అడిగాను. మౌనంగా ఉండిపోయింది. చూపులు మూత్రం జాలిగా ఉన్నాయి.

“చూడండి : సరివయం లేకపోయినా, ఇలా చొరవగా మూట్టూడుతున్నందుకు మరేమీ అనుకోవద్దు. మీరిలా దిక్కులు చూస్తూ కొంతవారిలా కొట్టొచ్చినట్లు కనబడుతూ ఈ పూళ్ళో తిరిగితే చిక్కల్లో పడిపోతారు. మీరున్న పరిస్థితి చూస్తే అసలక్కడి కెళ్ళాలో మీకే తెలిసినట్టులేదు. మీరు మరోలా అనుకోకపోతే, నేనుకొన్నదే నిజమైతే నన్నునమ్మి నాతోపాటు రండి. నేను మోసగాడ్నికాదు” అనేకాను గబగబా. ఆ అమ్మాయి నాకేసి చూసింది : అంతే : రిజ్జెలివి కూర్చొనున్నాను. మా ఆసీనుకి కొంచెం దూరంలో అసించి, నేనుపోవలికెళ్ళి, నీలకంఠాన్ని బయటికిపిల్చిపిడయం క్లుప్తంగా చెప్పాను. పర్చిషన్ తీసుకుని మరో రిజ్జె తీసుకుని వాడూ బయల్దేరాడు. సత్యనారాయణపురం రైల్వే క్వార్టర్లు కెదురుగావున్న ఇళ్ళ దగ్గర ఆగి, లోపలకల్లా వెళ్ళి - అక్కడివాళ్ళతో ఏదో మాట్లాడి మమ్మల్నికూడా దిగి రమ్మన్నాడు. అక్కడ ఆ అమ్మాయిని అట్టేపట్టే ఏర్పాటు జరిపించాడు నీలకంఠం. ఆ తర్వాత రోజూ ఆసీను అయింకర్వార వెళ్ళి మంచీచెడా చూసే వాణ్ణి నివ్వ వెళ్ళినప్పుడు కొంచెం హుషారుగానే

కనిపించింది. మునిషికి నామీద గురి చుడి నట్టుంది. తనే అన్నివివయాలూ పూసగచ్చినట్లు చెప్పింది.

ఆ అమ్మాయిపేరు పద్మ. ఏలూరు వాళ్ళది. తల్లెమో వేళ్ళ. చాలా కాలంపాటు ఓ పెద్దమనిషి అజమానువీరో ఉండేదిట. అంతకాలమూ ఆదరించి, తీరా తను కడుపున పడగానే ఆయనకాస్తా పల్లగా జారుకున్నాడు. పద్మపట్టాక ఎలాగో రోజూలు వెళ్ళమార్చి, పిల్లని మూడవ పారందాకా జదివించింది. జీవితమంతా నీవంగా ఎంచబడుతూ, హేయంగా, వేళ్ళగా బ్రతికినందుకు తప్పి కాను నిందించుకుంటూ పద్మ కూడా ఆ మాల్లాన్నే వెళ్ళి ఏ పరిస్థితుల్లోనూ అందుతు బలికాకుండా - చక్కగా వెళ్ళి చేసుకొని సంసారం చేయాలని ఆరాటపడు తుండేదిట. చివరకు అదేన్నరీతూ ఒకరోజున పద్మను ఒంటరిదాన్ని చేసి వెళ్ళిపోయింది. తల్లి పోయిన తరువాత ఆ పిల్ల బ్రతుకు మరీ దుర్భర మైపోయింది.

పద్మ తండ్రి ఆ యింటికి వస్తూ పోతున్న రోజుల్లోకూడా ‘సరసింహలు’ అని వాళ్ళ దూర బృంధువొకతను ఆకొంపని కనిపెట్టుకుని ఉంటుండేవట్టా. తల్లిపోయాక ఒకవిధంగా పద్మని సాకింది అతనే. అయితే ఎందుకలా మురిసెంగా చూశాడో తెలుసుకోవడానికి పద్మకి ఎన్నాళ్ళో పట్టలేదు. వాడి ప్రోద్బలంతో రోజూ కొంపమీదికి ఎవడో ఒకడు రావడంతో వాళ్ళని ఎలానే తప్పించుకొనే సరికి తల్లిప్రాణం తోకకి వచ్చేది. సరకమంటే ఇదే కాణోలనుకొంది. ఇలా “దినగండం - మారోల్వాయు పుగా జీవించడం సాధ్యంకాదని, ఇట్లాగే రోజూలు గడిపితే - ఏదో ఒకనాడు ఆ దుర్మార్గుడి కిరాతక చర్యలకి అన్యాయంగా తను బల్లెపోవాలివస్తుందని ఆలోచించుకొని, ఒక అర్ధరాత్రి ఇల్లు వదిలి వచ్చేసింది. తీరా రైలుస్టేషను కొచ్చాక ఎక్కడి కెళ్ళాలో తోచలేదు. తనకాస్ వేడే ఎవరో ఒక అమ్మాయి వాళ్ళవాళ్ళకి గుంటూరు జదిలీ అయితే ఇప్పవక్కడే ఉంటున్నట్లు గుర్తొచ్చి గుంటూరు కయితే చేరుకున్నదన్న మాటేగాని అడ్రస్ లూ సరిగ్గా లేకపోవడంచేత వాళ్ళ ఆహూకి తెల్సుకో లేకపోయింది. ఇహ ఎటు తోచక మళ్ళిస్టేషన్ కొచ్చి అయోమయంగానే టిక్కెట్లు బెజవాడకు తీసుకొని బయల్దేరబోతున్న బండిలో కంగారుగా ఎక్కేసింది

బండిలో నన్ను చూసినప్పుడే నామీద మంచి అలి ప్రాయం కలిగిఉంటుంది ఇహాళా ఆ అమ్మాయికి. తక్కువ అగిపోయాడు ఆనందరావు. నెమ్మదిగా కుర్చీలోంచి లేచి కిటికీ దాకా వెళ్ళి అక్కడ నిల్చున్నాడు అటుకేసిచూస్తూ.

అంతసేపూ అతను చెప్పినదంతా తల్లెతో పాటు తనూ శ్రద్ధగా విని చటుక్కున ఏదో గుర్తు కొచ్చి వంటింట్లోకి వెళ్ళిపోయింది తానకి.

చెబుతూ చెబుతూన్నవాడల్లా ఆలా ఆసీని, దిగులుగా నిలబడిపోవడం ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నారు మూర్తి. ఉన్నట్టుండి ఇటుకేసి తిరిగి ఆనందరావు అన్నాడు

“మూర్తి : నా వాత ఏమిటంటే - నన్ను నమ్మి

నాతో రమ్మన్నాను వచ్చేసింది. పాపం : అలావస్తే ఏంచేశాన్నేను! జైలుపాలు చేశాను : ఈ నా కర్రీ డిజ్జో తిరిగి తే చిక్కల్లోపడి పోయిందని చెప్పి - నా వెంటబెటుకొచ్చి నేనుచేసిన నిర్వాహకం చూశావా? గోతిలో పడేశాను! లేవలం నా మూలంగానే అన్నెమూ పుస్తెమూ ఎరుగని అ పిల్ల అతి నికృష్టమైన శిక్ష అనుభవిస్తోంది. దీని కంతకూ కారణం నేను : ఒక విధంగా చూస్తే లేనిపోని అశలు నేను కల్పించినట్లే! ఎండిపోయిన మోడు మళ్ళీ చిగురించింది. చెయ్యని నోరానికి శిక్ష అనుభవిస్తున్న పద్మను అనిత ఖర్వానికి లవిష్టే అలా వదిలేసి చేతులు దులిపే నుకోవడం అన్యాయం కాదా : నన్ను మృతమే రక్షించుకోని ఆ పిల్ల విషయం పట్టించుకోకపోవడం న్యాయం కాదురా? నా ప్రాణానికిది ఒక డివి దిక్కు మొగ్గు లేయండా అల్లెల్లో ముగిసోవడం నేను తరింపరను. ఇది అమానుషం" డిగిపోతున్నాడు మరిష్టి. ముఖంబిండా దాళంతా పులుముకొని పోయింది.

అనందరావు పోలీస్. అతని స్వధావమూ జాగా తెలిసినవాడైనా, ఇప్పుడు, ఈ విషయంలో అతని నిరయానికి, ముఖ్యంగా అతని చి తపధికి మనసు లోనే సంకోచంకూడు మూర్తి. అయినా పైకి మామూలుగానే అచ్చుడు.

"నన్నంత బెయిర్ మిద లీసుకోచ్చాం. కేసు హియరింగు కొచ్చాక ప్లాన్ కట్టేస్తే సరిపోయింది. అది ఓ రకంగా వరద లేదు. కాని, ఆ అమ్మాయిని మెకేటకుని ఏ పెట్టమనిడిననా ఎలా అడగాలో నాకరం కావడంలేదు. పైగా ఎంత అప్రతిష్ట! అడిగితే లోకందప్పిలో ఈ వ్యవహారం తా దీపమైన పనికింది రెట్టా" డింకం అగి తిరిగి మళ్ళీ అడిగాడు.

"ఆ... తర్వాతెం జరిగింది? అసలు పోలీసు లక్కడికి ఎలా వచ్చారు?"

అనందరావు తిరిగి చెప్పడం ప్రారంభించాడు. "తల్లిని దిగ చేసి వెళ్ళిపోయిన ఆ మహానుభావుడి ఆహూతి తరవాత ఎంత ప్రయత్నం చేసినా తెలియలేదని చెప్పింది! వాళ్ళప్పు బ్రతింపడంగా అతని వేరు కూడా ఎప్పుడూ చెప్పినట్లు గుర్తు లేవదు కాని, అతను వాళ్ళప్పుతో కలిసిరియించు కున్న ఫొటో మూత్రం ఇంట్లో వుండేదనీ, వీనటి కైలా, ఎక్కడైనా తన తండ్రి తడవపడితే పోలీస్ కోవచ్చుననే అశతో ఆ ఫొటో మూత్రం వచ్చివున్నాడు తన సంచితో నశేయమంది! వరిగా ఈముక్క చెబుతూ నా ఫొటో మానిస్తానని లేవపోతుండగా పోలీసువాళ్ళు రావవచ్చారు. మేమూ దాపతువాళ్ళం కాదని ఎంత చెప్పినా విని పించుకోలేదు. వేనలో ఎక్కించుకుని తీసుకు పోయారు. పోలీసులు అక్కడికి ఎలావచ్చింది, ఇది తప్పగా వారు ఎలా భావించింది - నాకూడా అంతుపట్టటంలేదు.

జానికి రెండు గ్లాసుల్లో కాపీతెచ్చి, మూర్తికి అనందరావుకి ఇచ్చింది.

"చూశావా అక్కడ అన్నయ్య ఎంత లాధాంతం చేశాడో!" కాపీ అంతుకుండా

అన్నాడు మూర్తి. "దాల్చదు; మీరుకూడా అన్నయ్యనే అంటారు. దిక్కు మొగ్గులేని ఒక ఆడపిల్లకు జాలి తలచి ఇంత ఆశ్రయం కల్పించడంలో తప్పేం లేదు. కాకతాళియంగా ఇంత అసరం జరిగి పోతుందని మా అన్నయ్యోమన్నా కలగన్నాడా? ఇంకా మా అన్నయ్యో కాబట్టి జరిగిందానికి దాదాపునా ఎడతున్నాడు. ఇంతకంటే చెయ్యరాని పనులే చేసి, వాళ్ళ ఖర్వానికి వాళ్ళను వదిలేసి నిర్మితంగా గడిపేయగలగడం అందరీ చేతకాదులెండి" నవ్వుతోనే అనేసింది జానకి.

"అయితే, మీ అన్నగారి చర్యల్ని మెనకేసు కొస్తున్నావన్నమాట! ఏ దిగుకోవం నటింది అన్నాడు మూర్తి.

"వెనకేసుకురావడమేం ఖర్చు? పున్నమాటే అన్నాను!" ఖాళీ చేసిన గ్లాసులు తీసుకొని వెళ్ళి పోయింది జానకి. అనందరావు కూడా వెళ్ళడానికి సిద్ధమై లేచినించున్నాడు.

"ఉండు నేనుకూడా ఆటేవస్తాను అప్పివేళ కూడా కావస్తాంది" అంటూ మూర్తికూడా లేచాడు. ఈలోగా జానకి కార్యరనిండా ఖాళీనం తీసుకొచ్చి అక్కడ పెతుటూ అంది.

"కేరియర్ తీసికెళ్ళి పక్కకిచ్చి రండన్నయ్యా" అనుకోకుండా ఇలా జరిగినందుకు నొచ్చుకున్నాడు అనందరావు. "ఎండుకమ్మా! హోటల్ లింది తీసి కెళ్ళివచ్చేకదా, అనవసరంగా శ్రమపడుతున్నావు"

"శ్రమేముందన్నయ్యా. ఈ మాత్రానికి హోటలెండుకు! మరేమీ సంకోచించకుండా ఇహానించీ ఖాళీనం ఇక్కడ్నించే పట్టుకెళ్ళండి" అంటూ కేరియర్ అనందరావు చేతికందించింది జానకి.

ఆ ఇల్లాలి సంస్కారానికి ముగ్గుడెపోయాడు అనందరావు. ఆమెమీద ఎనలేని గౌరవంతో కరిగి పోయాడు. హృదయమంతా బరువెక్కిపోయి మాట్లాడలేక, కేరియర్ పుచ్చుకొని, భారంగా అడుగులేపకుండా ఇవతలకిచ్చేశాడు. వెనకాళి మూర్తికూడా వచ్చి అతన్ని అనుసరించాడు.

మూర్తికి అనందరావుకి నేహం ఈనాటిది కాదు. ఒకే పూరు వాళ్ళిద్దరినీ. ఒకటే చే చిన్న పుడు కలిసి చదువునున్నారు.

మూర్తి వాళ్ళ తలదండ్రులకు ఒక్కడే! తండ్రి దళరధరామయ్యగారు. కాస్త శృంగార పురుషుడని ప్రతితి. సానివాడల పట్టుకొని వివర్ణుడిగా జీవితం సాగించాడాయన, ఉన్న కాస్త ఆస్తి ముండలి కని, ముతకలకనీ తగలనే ఇహా తరవాత వాళ్ళకి ముగిలేదేమీ ఉండదని భయపడి పెద్దవాళ్ళ ఆలోచించి మెల్లగా అస్థింతా మూర్తి తలివేర రాయిం చేసి ఆయన అను కట్టించేశాడు.

అనందరావుకి మూత్రం వెనకా ముందూ ఎవరూ లేరు. దళరధరామయ్య గారింట్లో తనూ ఒకడుగా అంచరిత తలలో నాలుకలా తిరిగేవాడు. మూర్తి కాలేజిలో చేరడానికి పశుం వెళ్ళినప్పుడే తనూ విజయవాడవచ్చేసి ఓ డ్రాయిసేటు కంపెనీలో

చేరి అక్కడే స్థిరపడిపోయాడు.

కాలవక్రం గిర్రున తిరిగిపోయింది. మూర్తి చదువై పోగానే ఓ యింటివాడు కావడమూ విజయ వాడలోనే కార్మిక సంక్షేమ కేంద్రానికి అర్జనెజరు ఉద్యోగం రావడమూ ఒకదాని తర్వాత ఒకటిగా జరిగిపోయాయి. పట్టుంలో కొత్తకావరం అని వారానికోసారైనా దళరధరామయ్యగారు కొడుకుని కోడల్ని చూసి వెళ్తున్నారు. అనందరావు సలహా మీదే అప్పికుకి దగ్గరగా ఉండేలా లేవర కాలానికి అనుకొని ఉన్న రామరాజు నగరంలో కావరం వెట్టాడుమూర్తి. అనందరావు ఉండేదికూడా కాలపి లోనే కాబట్టి మళ్ళీ చేరువయ్యారు స్నేహితులిద్దరూ.

పద్మ ఓషయంలో తనపట్ల ఆ దంపతు లిద్దరూ ఇంతటి అదరం చూపిస్తారని అనందరావు అనుకోలేదు. అనివార్యంగా వాళ్ళనికూడా ఈ రొంపి లోకి ఈడ్చువలసి వచ్చిందని దాదవట్టాడు. కాంతారావు వెళ్ళికి నంద్యాల వెళ్ళకపోయి ఇంతగాడవ వచ్చేది కాదు. ఇంత మందిని ఇన్ని రకాలుగా ఇబ్బంది పెట్టవలసి వచ్చినందుకు చిరాకు పడిపోయాడు. కాని, పద్మంతు రాను రాను తనకి అభిమానం ఎక్కువై పోతోంది, తనకి తెలికుండానే ఆమెకు చేరువై పోతున్నాడు. ఏ అవసరో ఉన్నా సరే దీరంగా కలకటాం వెనక ఉన్న పద్మమూర్తి ఎప్పుడూ కళ్ళముండు అడుతూనేవుంది. దాదావు తన మరిష్టిలా పీలయ్యాడు. అమె విరుదలకోసం అరాటపడిపోతూకాలుగలిన పిల్లిలా ఉన్నవోళ్ళుండకుండా తిరుగుతూ, జామీను కోసం ఒకరిద్దరు పెట్టి వాళ్ళవడిగి భంగపడ్డాడు. "వీ కేమీనా పిచ్చి పట్టం దేసిటయ్యా! ఏదో కుర్రతనం, సరదాగా నాలుగు రోజులు మోజు తీర్చుకున్నావు, అయిపోయింది : అంతేగాని, ఏదో కట్టుకున్న పెళ్ళాం అయినట్టే అలా తాపత్రయ పడిపోతావేమీటి!" అన్నాడు తన ముఖం మీద.

ఇదమిద్దమని తేల్చుకోలేని తన ఆలోచనలకు మనోహరమైన రూపు ఏర్పడినట్టయింది అనందరావుకి. అప్పుడు : తను ఓట్టుకుంటే పద్మ తన పెళ్ళాం ఎందుకు కాకావడం? ఈమాటే అన్నాడు! "మూర్తితో."

"దాగా ఆలోచించే ఈ నిర్ణయానికొచ్చావా!" అన్నాడు మూర్తి.

"ఆ : ఆలోచించాను. వాకుమాత్రం ఎవరున్నారు? మీరుతప్ప! వీనాటికైనా గంతకుతగ్గు తొంత ఒకటి అమరాలిందా! నాకాంతుకట్టలా శ్రమించి. ఉన్నంతలో పద్మని ముఖపెట్టగలననే నా విశ్వాసం. ఆమెకా ఎవరూలేదు, నేను అంతే కదా! మాయిద్దరికీ దాగానే సరిపోయిందనుకొంటా. ఇహా అపిష్టి కనుక్కోవడమే తరవాయి. ఆ పని నువ్వేచెయ్యాలి" అన్నాడు అనందరావు.

లాయరు సలహాతో అప్పిల్ చేసి పద్మని తీసుకొచ్చారు. విన్నటివరకూ జరిగింది చాలంటూ పద్మని తను ఇంట్లోనే ఉంచుకున్నది జానకి. అయింట్లోవాతావరణం చూస్తూంటే మరో లోకంలో తిరుగుతున్నట్టుగా ఉంది పద్మకి. తన విక్కడకు తిసుకురాగానే జానకి స్వయంగా ఎదురొచ్చి తను

వుగా లోపలికి తీసికెళ్ళిన దృశ్యం. సరికొత్త అనుభూతి అనుభవమనున్నమీద చెరగనిముద్రవేసింది. మాటిమాటికి అదే తలపోసుకొంటుంది. కొత్త పోయేలా దగ్గరుండి అంతా చూసింది. ఇల్లంతా తీర్చిదిద్ది అద్దలా ఉంది. జానకి తనపట్ల చూపిస్తోన్న ఆహార్యతా, ఆదరణా చూసి మనుషులు ఇంతటి ప్రేమానురాగాలు కురిపిస్తారని జీవితంలో మొదటిసారిగా తెలుసుకొని. హృదయమంతా అవిడపట్ల పూజ్యభావంతో నిండిపోయింది. తను పుట్టి పెరిగిన వాతావరణానికి, ఇక్కడికి, నక్కకి నాగ లోకానికి ఉన్నంతతేడా ఉందని అనిపించేసరికి తల్లి జ్ఞానకానికొచ్చింది. ఆమె తనగురించి కలలగాన్న జీవితం ఇలాంటిదే; తనకంతటి మహాభాగ్యమా; అనుకొంది. కళ్ళ చెమ్మగిల్లాయి. కవచకండా ఒత్తుకుంది. అన్నివైపులా తిప్పి - అప్పి వివరంగా చెప్పి, జానకి తిన్నగా హాల్లోకి తీసుకువచ్చింది పద్మని. అక్కడ మూర్తి, ఆనందరావు కూర్చోని ఉన్నారు.

పువ్వురంగులాగా మెరిసిపోతోంది పద్మ. శిల్పకృతిలో ఉన్న అవిడ అందపందాలు తడకంగా చూస్తున్నాడు ఆనందరావు. వీపుమీద ఒక్కచురుపు పరిపాడు మూర్తి. ఉలిక్కిపెట్ట ఆనందరావునే చూసి ఆందరూ గలగలా నవ్వుకున్నారు. పద్మని వాళ్ళకెదురుగానే కుర్చీలో కూర్చోబెట్టి నక్కనే తనూ కూర్చుంది జానకి. సమయంచూసి, పద్మకుని మూర్తి అందుతున్నాడు.

"చూడవూ! ఒక్కవిషయం అడుగుతాను. నువ్వేమీ సంకోచించకుండా నన్ను నీ స్వంత అన్నయ్యలాగా భావించి, సమాధానంచెప్పు; మేము ఈ విషయంలో బాగా ఆలోచించే ఈ నిర్ణయానికొచ్చాం. నువ్వెక్కడా ఇందుకు అంగీకరించడానికి ఆవకాశం ఉందనే సమ్మతంతోనే ఇలా అడుగుతున్నాను. మా ఆనందం విన్ను పెళ్ళి చేసుకోవాలని అనుకుంటున్నాడు నీకిష్టమేనా?"

పద్మ మనస్సులో మంగళవాద్యాలు మ్రోగి నట్లున్నాయి. సిగ్గు, మెల్లిగా లేచి జానకి దగ్గరగా వెళ్ళి నిల్చింది.

"మీరెక్కడ? నేనెక్కడ అన్నయ్యగారూ! అయినప్పటికీ కూడా మీ మధ్య నాకింత చోటిచ్చి, ఎక్కడో వీచంగా బతకవలసినదానికి ఇంతటి మహా యోగం కలిగిస్తున్నారు అంటే అది మీ అందరి మంచితనానికి విదర్శనం. ఏనాడు చేసుకొన్న సుకృతమో, ఈనాడు మీ అభిమానానికి పాత్రురాలనయ్యాను. ఇంత అన్యస్తం నాకు పడుతుందని నేను కలలోకూడా అనుకోలేదు. ఇటువంటి కథకథలు కొనసేమే మా అమ్మ తనించి, తనించి చివరకు తనువు చాలించింది. అదేఉంటే నిజంగా ఎంత పొంగి పోయేదో?" గొంతు పూడుకుపోయి, మాటలు ఆపేసింది పద్మ. గభాల్లు జానకి లేచి ఆ అమ్మాయిని అక్కను జేర్చుకుంది.

"సిద్ధిచిల్లా, నీకిష్టమైంది. అంతేవాట, తల్లి లేచిపోతు జీవితంలో ఎవరూ తీర్చలేరు. ఆ మాట నిజమే! కావనను. అయినా ఇప్పుడు నీకేమి అనందం అన్నయ్య మంచి మనసుగల మనిషి నిన్ను పువ్వుల్లో పెట్టి చూసు

కుంటాడు." 'కుభం' అనుకున్నారు అంతా. జానకి లోపలి కెళ్ళి తీసిన తీసుకొచ్చి అందరికీ పెట్టింది. హృదయమూ అని ర్యవనీయమైన అనందంతో విడిపోయింది. తృప్తిగా సిద్ధాపాటి మాట్లాడుకుంటూ తిప్పి తింటున్నారు.

ఎదురుగా వీచి వాకలివెపు మెట్లెక్కి పచ్చి అరుగుమీద నిలుచున్న పక్కని హతాకుగాచూసి పద్మ, పెద్దపులి చిక్కిపోయిన లేడిపిల్లలా నిలువెల్లా వణికిపోతూ ఒక్క గెంతులో ముగిల్చింది వెనకాలకి వెళ్ళిపోయింది. వీధిలోంచి పద్మను స్పష్టంగా పోయితున్న ఆ పెద్దమనిషి విసురుగా హాల్లోకి వచ్చేతాడు. పద్మ కేమెందోనని కంగారు పడుతున్న మిగతా వాళ్ళ ముగ్గురూ, మొరటుగా చెప్పా వెట్లకుండా లోపలి కొచ్చేసి నించున్న అగంత కుణ్ణి చూసి నిర్భాంతపోయారు. పద్మ అవాక్కయి, బెదురు చూపులు చూస్తూ అలాగే ఒదిగిపోయింది. నిప్పులు కక్కుతోన్న కళ్ళతో - పెద్ద పెద్ద అంగ లేసుకొంటూ వెళ్ళి రెక్క పెట్టుకొని, ఆ వ్యక్తి బరబరా హాలు మధ్యలోకి లాక్కొచ్చాడు పద్మని.

"ఏమే! నువ్వెక్కడున్నవీ కనుక్కోలేననుకున్నావూ? మా కళ్ళలో కారంగొట్టి పారిపోయొస్తావా? పద నిన్ను పాతేస్తాను" అంటూ వీధిలోకి ఈడ్చుకోయాడు సర్పించారు.

రెప్పసాటులో జరిగిపోయిన ఈ హతాత్పరిణామానికి ఆశ్చర్యపోయిన వారంతా తెప్పరిల్లారు. పరిస్థితి అర్థమయింది. గభాల్లు మూర్తి వెళ్ళి అడ్డుపడి సర్పించోన్ని వారించాడు. అయినా పద్మ చెయ్యి వదలేదు అతను. సహనంగా జరిగినదంతా వివరించి సెప్పజెప్పాలని చూశాడు మూర్తి. చివరకు వాళ్ళిద్దరూ పెళ్ళి చేసుకోబోతున్నట్లుకూడా అనేశాడు. దాంతో తోకతోక్కిన త్రాచులా అంత ఎత్తున లేచి, మరీ రెచ్చిపోయాడు సర్పించారు.

"ఏంటి? ... పెళ్ళా? ... యీల్లేదు! మరియూదగా నా యెంజడి దాన్ని సంపెచ్చెయ్యండి. అట్లా కాకుంటే - దానా దూరంపోడి యివ్వారం." అన్నాడు మనలు కొడుకూ. ఇహ లాభం లేదని తేల్చిచెప్పేతాడు మూర్తి.

"చూడండి! వాళ్ళిద్దరూ ఇష్టపడి ఈ పెళ్ళి చేసుకుంటున్నారు. మధ్య ఎవరడుపడినా ఆగదు. ఇందులో మీరు చేయగలిగింది ఏమీ లేదు. అసవసరంగా గొడవ చెయ్యకుండా ఎలానూ వచ్చారు కాబట్టి మీరుకూడా నాలుగుఅక్షింతలువేసివెళ్ళండి."

"అదెట్లా యాలపుద్దండి? మా కుల వృత్తి మానుకోమంటారా? అవతల ఒకాయనీమాటిచ్చానేను. అయినేమో దీన్ని కన్నెరికం చేసుకుంటానని చెప్పి నా చేతికి దప్పిచ్చిపోయాడు. ఇదేమో వెప్పా వెట్లకుండా ఉదయించియాడకొచ్చి కూచుంది.

అతగదొచ్చి నా సీకమీద కూచుంటాడు. పిల్లనన్నా తెమ్మంటాడు; లేకుంటే - డబ్బున్నా మొగన కొట్టమంటాడు. ఇంకా యాడుండాది నా దగ్గర; అందుకని, బాబాబని బతిమాలి నాలోజాలు గడువదీగినా, ఆయనిగూడాయాపూలో, దీన్ని ఇక్కడెక్కడో ఎవరో కుర్చోడి యెంజడి చూసి, అక్కను బట్టి లేక పోలీసులకి సెప్పేశాడంట! దాన్ని మళ్ళా

మీరిడిసిండుకొచ్చినాక నా దగ్గరికొచ్చి ఆయన ఆతంకొద్దీ ఈ ముక్క నాకు చెప్పినాడు. కాంటి సరిపోయింది. లేకుంటే నా పదవేంగావాలా? అని గదించి మాట్లాడాడు సర్పించారు.

"తనకావృత్తి, ఇష్టంలేదు మొరొ అని మొత్తుకుంటాంటే - మధ్య నువ్వూ డబ్బు కాకపడి వెధవపని చేసినందుకు అనుభవించు. లేకపోతే నువ్వూ వాడూ కలిసి కట్టగట్టుకొని క్రిష్టలో దూకండి; అంతేగాని పద్మను మూతం తీసుకెళ్ళడానికి ప్రయత్నం చేస్తే సేమానుకొను" అంటూ ఇహనహంపలేక అవేశంగా పద్మ చెయ్యి పుచ్చుకొని అక్కడ్నుంచి ఇవతలకు లాగాడు ఆనందరావు.

"అసలు నువ్వెవడియ్యా! పూరుకోవడానికి!" అంటూ ఆనందరావు మీడికొచ్చాడు సర్పించారు. ఆనందరావుకూడా తలపడ్డానికి సిద్ధపడ్డాడు. కొడిపుంజుల్లా ఒకళ్ల నొకళ్ళు చూచుకుంటున్నారు. మూర్తి విడిదీయడానికి ప్రయత్నం చేస్తునేఉన్నాడు. జానకి పద్మ భయకంపితలై ఒక వారగా ఒదిగి నించున్నారు.

సరిగ్గా అదే సమయానికి దళరధరామయ్యగారు అక్కడికొచ్చారు. ఈ గొడవంతాచూసి బంగారు పడిపోయాడాయన. "ఏమిటేమిటి! ఎందుకిలా దెబ్బలాడుకుంటున్నారు" అంటూ హడావుడిగా మధ్యలోకొచ్చేతాడు.

సరిగ్గా ఈ సమయంలోనే తండ్రి రావడంతో గుక్క తిప్పకోలేక నీళ్ళ వెమిలాడు మూర్తి. పెట్టవదిలేసి వనాదులిదరూ వెనక్కి తగ్గాడు. మూసెగార్ని చూసి లోపలికెళ్ళిపోతూ - మళ్ళీ ఎందుకో అక్కడే ఆగిపోయింది జానకి. "అబ్బే ఏమీలేదు మావయ్యా" అంటూ చేతులు నలుపుకుంటూ నిలబడాడు ఆనందరావు. సర్పించారు క్షణంకూడా అక్కడ వుండకుండా వెనక్కికూడా తిరిగి చూడకుండా కాలికి బుడిచిపెట్టాడు. పిమ్మి శిలావిగ్రహంలా, రెప్పయినా కొట్టకుండా దళరధరామయ్యగార్నే చూస్తోంది వీళ్ళందరి చాలకాలా చూస్తే. ఆయన కేమీ అంతుబట్టక తిరిగి కొడుకుని రెట్టించాడు. "ఏమిటా మూర్తి! ఇవంతా ఏమిటి! ఆ అమ్మాయి ఎవరూ? ఏమిటలా చూస్తోంది?"

మూర్తి ఆనందరావు ఒకర్నొకరు చూసుకున్నారు అర్థంకాక.

పద్మ మొహం క్రమంగా ఒకనీచింది. పట్ల రాని ఆనందంతో "నన్నా" అంటూ బాణంలా దూసుకువచ్చేసి, దళరధరామయ్యగారి కాళ్ళకి చుట్టేసుకొంది. ఆనందరావు ఎగిరి గంతేసి. పద్మ సంచీలో ఉన్న పొటోకోసం పరుగెత్తి ఉత్తర క్షణంలో అది చేతబుచ్చుకొనివచ్చి, దిగ్భ్రాంతుడై పున్న దళరధరామయ్యకు అందించాడు. అదిచూడగానే మ్రాన్నుడిపోయి, అవతితుడై నిలబడి పోయాడు.

కొంతసేపటికి విషయమంతా ఆయనకు ముప్పు విడినట్లు విడిపోయింది. మెల్లిగా తేరుకుని, ఒంగి అప్యాయంగా రెండు భుజాలూ పట్టుకొని పైకి లేవనెత్తాడు పద్మని.

